

Vestby kommune

post@vestby.kommune.no

Steinkjer, 25.01.2024

Dette brevet sendes på vegne av BirdLife Oslo og Akershus, BirdLife Norge avd. Drøbak-Frogn, Vestby Turlag DNT Oslo og Omegn, Follo sopp- og nyttevekstforening, NJFF Akershus, Naturvernforbundet Follo-Moss og Naturvernforbundet i Oslo og Akershus.

Innspill til Temaplan for Naturmangfold Vestby kommune

Forum for Natur og Friluftsliv Oslo og Akershus (FNF) uttaler seg på vegne av ovennevnte organisasjoner. Vi ser at det er mye godt arbeid som ligger bak Vestby kommune sin temaplan for naturmangfold og tilhørende handlingsdel.

Temaplan for naturmangfold har mange gode momenter. Det er allikevel en del som må inn skal en kunne verne om naturen og dyrene som lever i den.

Vi ser at noen av innspillene vi kom med til kommunedelplanen er tatt med i temaplanen, men at det må inn flere, spesielt i handlingsdelen.

Vi stiller oss undrende til at Vestby kommune ikke har brukt begrepet natur- eller klimakrise.

Økende tap av naturmangfold og globale klimaendringer er de to største utfordringene verdenssamfunnet står overfor i dag.¹² Naturavtalen Norge forpliktet seg til i Montreal 2022 fastsetter at minst 30% av alle land- og havområder skal bevares og beskyttes mot skadelig påvirkning fra menneskelig aktivitet, og 30% av ødelagte og skadede naturområder skal være under restaurering innen 2030.³ Dette er ambisiøse mål, og en tydelig erklæring i temaplan for naturmangfold om at vi står i en naturkrise sender et klart signal om at Vestby kommune ønsker å ta ansvar for å beskytte og bevare naturen.

Vår utbygging og uttak av ressurser påvirker prosessene i naturen, og naturen klarer ikke lengre å regenerere like raskt. Vi lever i dag på en måte på kreditt eller lånt tid.

¹ https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg2/downloads/report/IPCC_AR6_WGII_SummaryForPolicymakers.pdf

² <https://zenodo.org/records/3553579#.ZBLf3nbMK38>

³ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/verdens-land-samlet-om-en-naturavtale/id2952178/>

Oppgjørets time må komme og helst før fremtidige generasjoner setter seg til bordet og innser at desserten allerede er spist opp. Det er lov å vise måtehold.

Naturkrisen er sterkt forbundet med klimakrisen. Ødeleggelse av økosystemer og tap av artsmangfold kan forverre klimakrisen ytterligere. Myr og flere andre naturtyper er viktige karbonlagre og -fangere og ødeleggelse av disse fører til store klimagassutslipp. Tap av naturmangfold svekker også naturens evne til å motstå og tilpasse seg klimaendringene, og forverrer konsekvensene av ekstremvær og andre klimarelaterte hendelser.

En erklæring av klimakrisen vil gi kommunen en klarere retning og tydeliggjøre hvor viktig det er at kommunen tar hensyn til klima sammen med natur i fremtidig planlegging og utvikling.

Arealnøytralitet.

Begrepet arealnøytralitet er godt beskrevet i temaplanen, og det skal ifølge handlingsdelen vurderes videre hvilke fordeler dette har for kommunen og om det skal tas inn i kommuneplanens arealdel ved neste rullering. Vi mener det er en selvfølge at dette blir tatt med ved neste rullering, og at arbeidet frem mot dette må beskrives og settes i gang.

Arealendringer er en av de største truslene for biologisk mangfold og en innføring av arealnøytralitet i forvaltningen er et viktig verktøy for å bli mer bevisst på arealbruken vår.

Arealregnskap og naturregnskap som det blir beskrevet i temaplanen må også inn som prioritert område i handlingsdelen. Det er som nevnt i temadelen en del som må på plass for å få dette til effektivt i Vestby kommune. Dette arbeidet må startes og beskrives i temaplanens handlingsdel. Økologisk kompensasjon som det blir vist til under punkt 1.2 i handlingsdelen er et tiltak som kan vurderes, men det må ikke bli slik at et areal blir skånet på bekostning av et annet. Restaurering av økologiske funksjoner som en slik kompensasjon ofte består av må iverksettes på eget grunnlag, uavhengig av nedbygging av annen natur. Her kan det ses på løsninger med en naturavgift der det skal vi nå våre forpliktelser må kommuner ta ansvar å kompensere for tidligere synder isteden for nye!

Grønne korridorer.

Det er som forklart i temaplanen viktig med gode korridorer, slik at forskjellige arter kan bevege seg mellom egnede leveområder. Dette er noe vi er veldig enige i, men vi ønsker å påpeke at korridorer også kan fungere som «økologiske feller» om korridorene ikke er gode nok. En økologisk felle kan for eksempel være en smal passasje der små rovdyr trives og der tradisjonelle byttedyr overvurderer sin egen overlevelsessevne. Dette fungerer forskjellig fra art til art, og det er derfor viktig å ha inn rett kompetanse ved utformingen av slike korridorer.

Grønne korridorer blir også nevnt i «Kommunedelplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv»⁴, der står det at grønne korridorer som regel er opparbeidet for ferdsel, men at korridorene også kan ha en funksjon bare for dyrelivet. Ferdsel i korridorer kan fungere noen steder, men det vil påvirke dyras bruk av korridoren. Vi ønsker derfor at vurderinger av behovet for tilrettelegging i korridorene blir kartlagt. Hvordan arter blir påvirket av turfolk varierer fra art til art, og en må derfor se på hvilke arter korridoren er til for, slik at tilretteleggingen skåner funksjonen den skal ha for dyra.

Det er også slik at et areal ikke bare er egnet eller uegnet som funksjonsområde for en art. Det finnes

---

4

https://img9.custompublish.com/getfile.php/4956275.2699.nuuqlitlittwkl/Kunnskapsgrunnlag+Kommunedelplan+for+fysisk+aktivitet,+idrett+og+friluftsliv+2020_2031.pdf?return=www.vestby.kommune.no

flere graderinger imellom. Det er derfor viktig å sette inn tiltak på alle areal som kan gjøres mer egnet for biologisk mangfold.

Naturmangfoldsutredninger med nytt feltarbeid.

Vi er enig i det som står i punkt 2.5 i handlingsdelen om at alle plan- og utbyggingsprosjekter må ha naturmangfoldsutredning med nytt feltarbeid. Det må sikres at de nye kartleggingene oppdaterer eksisterende grunnlag i tillegg til å supplere med ny og nødvendig kunnskap.

Oppdateringer av forskjellige innsynsløsninger er også viktig, slik at forskjellige interesser kan følge opp arealsaker og lignende på en god måte. For å få til dette må det være gode rutiner i kommunen for regelmessig oppdatering av forskjellige innsynsløsninger, som blant annet Miljødirektoratets Naturbase.

Vi ønsker og at setningen «*Øke kunnskap om natur som skal nedbygges og kompensere for tap av natur*» endres da den signaliserer at natur kan nedbygges bare den blir kartlagt godt nok og «*kompenseres*».

I temaplanen illustreres det i figur 6 prioriteringer for tiltak som skal sikre naturen. Der det å unngå vesentlige skadevirkninger må prioriteres høyest skal en sikre naturen for fremtiden.

Kompensering som tiltak har lavest prioritet da det ikke er like effektivt- Til tross for at kompensasjon er lavt prioritert i Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger så er ordet *kompensere* brukt istedenfor ordet *unngå* i punkt 2.5.

Dette er uheldig da en slik ordbruk legger føringer for hvordan planen og handlingsdelen blir tolket, og legger opp til at kompensering blir hovedregelen.

Selv om kunnskapsgrunnlaget er bedre er det fremdeles behov omfattende kartlegging som vil kunne legge grunnlag for en mer skånsom bruk av natur.

Kartlegge leveområder for sjeldne arter av karplanter, lav, moser og sopp.

Der blir det i punkt 4.1 i handlingsdelen vist til at en skal: «Restaurere; øke kvaliteten og utvide habitater med blomsterplanter og enger». Dette er bra, men for tidshorizonten denne temaplanen har så ønsker vi at det skal tas med flere fokusområder fra temaplanen inn i handlingsdelens delmål 4.

Selv om mange sopper, lav og moser lever i enger er det og stort behov for varierte områder når det kommer til fuktighet, varme og sol/skygge.

Vi ønsker derfor mer søkelys på blant annet ravedaler som er et viktig habitat for mange krevende og sjeldne arter. Det blir også i temaplanen og av BioFokus⁵ nevnt at det er et behov for kartlegging av denne naturtypen uten at dette blir videreført i handlingsplanen.

5

<https://www.statsforvalteren.no/contentassets/28a5979698dd4766819172dc0e691f47/biofokusrapport2022-087.pdf>

Skogbruket.

Vi ser positivt på at dere fremmer etablering av mer lukkede hogstformer i temaplanen og at dette også er nevnt i handlingsdelen. Skogbrukeren er en av de viktigste naturforvalterne vi har, og skogsdrift påvirker svært negativt slik det er i dag. Skal vi stoppe frafallet av arter og sikre det biologiske mangfoldet, er en omlegging av skogsdriften nødvendig. Et tiltak som monner er å innføre hogstforbud i hekketiden samt en meldeplikt for hogster over 10 dekar som § 11⁶. i Lov om skogbruk åpner opp for.

Det er også viktig å sikre en god kontrollvirksomhet når det kommer til avvirkning, både før og etter hogst, og vi håper kommunen vil satse mer på dette.

Mangelfullt punkt om friluftsliv i temadelen, fraværende i handlingsdelen.

Friluftsliv påvirker på både positive og negative måter, og for å finne gode løsninger er det viktig å være bevisst når det kommer til hvor vi ønsker friluftslivets hovedtrafikk og hvordan denne trafikken legges til rette for. Her trengs det kartlegging av sårbarhet, spesielt i områder med viktige naturtyper. Nærnatur er viktig for folkehelsen og for folks forståelse av hva naturen gir oss, så denne må sikres for fremtiden.

Det er i Vestby kommune kartlagt mange viktige friluftsområder, og disse friluftsområdene har viktige økosystemtjenester i tillegg til helseaspektet friluftslivet gir oss. Friluftsliv gir oss glede av og kunnskap om natur noe som bidrar til at det blir lettere å prioritere natur fremfor kortsiktige gevinster i arealsaker. Dette er spesielt viktig da det er naturen og dens økosystemtjenester som danner grunnlaget for vår økonomi, det er derfor lite gunstig å bygge den ned.

Vi ønsker at dette blir utgreid bredere i temadelen og at det i handlingsdelen kommer frem at kartlagte friluftsområder forblir friluftslivsområder.

Bruk av frivilligheten.

Frivillige natur- og friluftslivsorganisasjoner i Norge bidrar hvert år med grasrotforskning som trolig er verdt flere titalls millioner. Frivillige organisasjoner bør inkluderes i kommunens planer for naturmangfold, som en ressurs til bruk i planarbeidet og i forbedring av kunnskapsgrunnlaget til kommunen.

Under kartleggingsarbeid vil frivilliges lokalkunnskap være uvurderlig for å finne ut hvilke områder som skal prioriteres. For eksempel i bekjempelse av fremmede arter, som er beskrevet i delmål 14 i temaplanens handlingsdel, bør muligheten for kommunalt organiserte dugnader i samarbeid med frivilligheten bli vurdert som et virkemiddel. Dette vil virke positivt på mange måter, for når kontakt er oppretta og en starter å bli kjent, blir det lettere å samarbeide om andre oppgaver.

Frivillig arbeid i samarbeid med kommunen må vises respekt, da flere legger ned en betydelig innsats i forskjellige prosjekter. Her kan vi vise til f.eks. tidligere flytting av en amfibiedam i Vestby kommune som vurderes å flyttes igjen. Dette er dårlig nytt for dyrene som bor i området, og ikke minst respektløst overfor alle som har bidratt med unnværlig kompetanse og arbeidskraft på dugnad.

---

⁶ <https://lovdata.no/lov/2005-05-27-31/§11>

Temadelen tar for seg mange oppgaver som blir foreslått og ikke fulgt opp i handlingsdelen.

Tidshorisonen på temaplanen er av en slik lengde at vi ønsker at flere av temaene som er luftet i temaplanen også blir beskrevet i handlingsdelen.

Vi ønsker også at det blir skrevet en begrunnelse når tiltak som er beskrevet i Temaplanen ikke blir tatt med i handlingsdelen. Det kan bli lettere å få inn gode tiltak på sikt om det blir beskrevet bedre hvorfor tiltakene ikke blir fulgt opp.

PS: I forskjellige deler er det forskjellige årstall som egentlig skal være i samsvar. Dette er og gjeldene for dokumentnavn som ikke er i samsvar med teksten i dokumentene. Dette regner vi med blir fikset opp.

Vi ønsker dere lykke til i det videre arbeidet og håper vår uttalelse til planprogrammet datert 18. juni 2021 for kommunedelplanen for naturmangfold⁷ blir lest igjennom igjen, da det er en del punkter der som er relevante for temaplanen.

Vennlig hilsen

Forum for Natur og Friluftsliv Oslo og Akershus

Åsmund Nordgulen
Koordinator
Forum for Natur og Friluftsliv
Oslo og Akershus

---

⁷ https://fnf-nett.no/oslo-og-akershus/wp-content/uploads/sites/19/2021/07/180621_Uttalelse-planprogram-biologisk-mangfold-Vestby_FNF-1.pdf